

BIJZONDERE WAARNEMINGEN EN VONDSTEN

'Parasolmier' op Slanke amaniet

Reijnders, J. 2000. 'Leafcutter' ants on *Amanita fulva*. Coolia 43(3): 171.

Small black ants showing behaviour similar to that of tropical leafcutter ants were observed carrying away small pieces of the gills of *Amanita fulva* in Amstelveen.

Tijdens een paddestoelenexcursie in de oeverlanden van de Amstelveense Poel o.l.v. Ger van Zannen, deden wij een merkwaardige ontdekking. Op de steel van een Roodbruine slanke amaniet (*Amanita fulva*) zagen we enkele kleine zwarte mieren die met kleine stukjes lamel in hun kaken langs de steel naar beneden liepen. Daar aangekomen vervolgden ze hun weg in horizontale richting om vervolgens in de moslaag te verdwijnen.

Bij het bekijken van de lamellen bleek dat deze behoorlijk waren afgeknaagd. Het verschijnsel deed sterk denken aan tropische parasolmieren die met afgeknaagde stukjes blad slepen. Ook enkele andere exemplaren van *Amanita fulva* in de nabije omgeving vertoonden afgeknaagde lamellen. Kennelijk transporteerden de mieren de kleine stukjes lamel naar hun nest.

Dit gedrag van de mieren zet je wel aan het denken. Gebruiken de mieren de stukjes lamel gewoon als voedsel? Misschien is het klimaat in een mierennest heel gunstig voor de sporen om te kunnen ontkiemen. En dan denk je aan de termieten die in hun nesten schimmels kweken. Misschien iets voor een mierenspecialist om dit eens uit te zoeken?

John Reijnders, Badhoevedorp

[Noot van de redactie: de auteur van dit artikel overleed op 4 april j.l. Een in memoriam is geplaatst op pagina 121.]

Krulhaarkelkzwam (*Sarcoscypha austriaca*) in Hazerswoude

Tielenius-van Cleef, A. 2000. Large numbers of *Sarcoscypha austriaca* found on campsite in low-lying polder in the province of Zuid-Holland. Coolia 43(3): 171-172.

Vanaf 1985 struin ik regelmatig in 'Het Groene Hart', het NTKC (Nederlandse Toeristen Kampeer Club) terrein aan de Voorweg in Hazerswoude Dorp. Het is alleen toegankelijk voor leden maar ik heb een 'vrijbrief' vanwege het houden van paddestoelenexcursies (éénmaal per jaar op hun terrein) voor het IVN Alphen aan den Rijn.

In 1988 werden de kelkzwammen in februari ontdekt; sindsdien hebben ze zich uitgebreid. Op 8 januari j.l. ben ik weer gaan kijken en over een oppervlakte van $\pm 20 \times 10$ m was het 'bezaaid' met deze rode kelkjes, ongeveer 200, en ik heb niet eens onder het bladafval gekeken. Het gebied is erg drassig en ligt vol met bemoste (Dikkopmos en Fijn laddermos) takken en stammetjes. Er staan weinig bomen. In 1988 dachten we dat het Rode kelkzwammen (*Sarcoscypha coccinea*) waren. Voor het verschijnen van de bewerkingen van Baral (1984) en Harrington (1990) werden de soorten in dit complex (*S. coccinea*, *S. austriaca* en *S. jurana*) niet onderscheiden. Onder de microscoop zijn de kurkentrekker-vormige haren aan de buitenkant van de kelk met een beetje moeite goed te zien.

Even nog wat historische gegevens. Rond 1600 ging men het veen afgraven en uitbaggeren tot aan de zeekleilaag. De bodem zakte tot ± 5 m beneden NAP en zo ontstond omstreeks 1752 de Noordplas. In 1765 werd deze plas drooggemalen. Het gebied waarin 'Het Groene Hart'